

Forslag

til

Lov om forbud mod visse strejker og lockouter og om oprettelse af en arbejdsretlig voldgiftsdomstol.

Fremsat den 15. marts 1960 af *Axel Kristensen, Henry Christensen, Damsgaard, Erik Eriksen, From, Gottschalck-Hansen, Ole Bjørn Kraft, Poul Møller, Erna Sørensen, Poul Sørensen, Thestrup og Weikop.*

§ 1. Med hensyn til det under punkt 1-7 nævnte arbejde kan der ikke iværksættes strejke eller lockout i anledning af uoverensstemmelser, der ikke kan indbringes til afgørelse ved den faste voldgiftsret i henhold til lov nr. 536 af 4. oktober 1919, som ændret ved lov nr. 135 af 2. maj 1934 og lov nr. 88 af 15. marts 1939:

- 1) Arbejde ved den almindelige ordens opretholdelse.
- 2) Arbejde ved sikring af befolkningens liv og helbred samt ved almene sundheds- og renlighedsforanstaltninger.
- 3) Arbejde ved befolkningens tilstrækkelige forsyning med levnedsmidler.
- 4) Arbejde ved lys-, kraft- og varmforsyning.
- 5) Arbejde ved dagspressen.
- 6) Arbejde ved vare- og godstransport, der er nødvendig til udførelse af det under punkt 1-5 nævnte arbejde.
- 7) Arbejde ved personbefordring af den uden for konflikt stående befolkning eller til sikring af det under punkt 1-5 nævnte arbejde.

§ 2. Skønner statsministeren, at en varsel eller iværksat strejke eller lockout helt eller delvis er i strid med § 1, udsteder han forbud mod en sådan arbejdsstandsning i den udstrækning, hvori den er i strid med § 1.

Stk. 2. Opstår der inden for et overenskomstområde, der kun delvis omfattes af bestemmelsen i § 1, strejke eller lockout i den uden for § 1 faldende del af overenskomstområdet, kan statsministeren, hvis

han skønner dette rimeligt, efter anmodning fra en af parterne udvide den del af overenskomstområdet, i hvilken der skal arbejdes under konflikten.

§ 3. Uoverensstemmelser om indgåelse af kollektive overenskomster om arbejdsretlige bestemmelser samt løn- og arbejdsvilkår gældende for arbejde, der falder ind under bestemmelserne i § 1, jfr. § 2, stk. 2, afgøres af den efter § 4 oprettede domstol.

Stk. 2. Falder et overenskomstområde i sin helhed ind under bestemmelserne i § 1, og er der efter normal behandling i henhold til gældende forhandlingsregler og lov om mægling i arbejdsstridigheder, jfr. lovbeholdt nr. 15 af 28. januar 1958, ikke opnået enighed mellem parterne om overenskomst, kan en af parterne indbringe sagen for domstolen.

Stk. 3. Falder et overenskomstområde kun delvis ind under bestemmelserne i § 1, og er der opnået overenskomst enten med eller uden forudgående arbejdsstandsning i den frie del af området, men der tilbagestår uoverensstemmelser for den del af området, der falder ind under § 1, kan en af parterne indbringe sagen for domstolen.

Stk. 4. Dersom der på det tidspunkt, da en sag i henhold til stk. 1-3 behandles for domstolen, ikke er afsluttet overenskomster for tilstrækkeligt store erhvervsområder til, at kendelse kan afsiges under hensyntagen til bestemmelserne i § 9, udsættes sagen, til dette er tilfældet, og indtil kendelse foreligger, fortsættes arbejdet efter den sidst afsluttede kollektive overenskomst.

§ 4. Der nedsættes en voldgiftsdomstol bestående af et formandsskab på 3 medlemmer samt 4 andre medlemmer, hvoraf 2 udpeges af Dansk Arbejdsgiverforening og 2 af Landsorganisationen i Danmark De samvirkende Fagforbund. Formandsskabet, hvoraf en skal være højesteretsdommer og en være nationaløkonom med kendskab til arbejdsmarkedets forhold, udnævnes af statsministeren efter fælles indstilling af Dansk Arbejdsgiverforening og Landsorganisationen i Danmark De samvirkende Fagforbund. Kan enighed mellem disse ikke opnås, sker indstillingen således: Et medlem indstilles af højesteret, et medlem af det rets- og statsvidenskabelige fakultet ved Københavns universitet og et medlem af den faste voldgiftsret. Intet medlem af statens forligsinstitution eller formandsskabet i den faste voldgiftsret kan være medlem af domstolen. Formandsskabet udpeger selv sin ledende formand. De således udpegede medlemmer af formandsskabet udnævnes for et tidsrum af 3 år, medens de af Dansk Arbejdsgiverforening og Landsorganisationen i Danmark De samvirkende Fagforbund udpegede udnævnes for hver enkelt sag, der indbringes for domstolen.

Domstolen oprettes første gang umiddelbart efter lovens ikrafttræden.

§ 5. Ved behandling af sager om løn- og arbejdsvilkår vedrørende arbejdsgivere eller arbejdere, der ikke kan anses for tilstrækkeligt repræsenteret af de i § 4 nævnte hovedorganisationer, udpeger Dansk Arbejdsgiverforening og/eller Landsorganisationen i Danmark De samvirkende Fagforbund kun 1 medlem, mens forligsinstitutionen udpeger 1, resp. 2 medlemmer, der skal have kendskab til arbejdsforholdene inden for det pågældende område, og som skal repræsentere arbejdsgiver og/eller arbejderinteresserne inden for området.

§ 6. For så vidt der inden for voldgiftsdomstolen ikke foreligger enstemmighed om afgørelsen af den foreliggende sag eller i det mindste 4 stemmer for en bestemt afgørelse, træffes afgørelsen af formandsskabet. For så vidt der inden for formandsskabet ikke foreligger enstemmighed om afgørelsen eller i det mindste 2 stemmer for en bestemt afgørelse, bliver sagen at afgøre af voldgifts-

domstolens formand. Samtlige medlemmer af domstolen deltager i alle forhandlinger.

§ 7. Angående procesmåde, rettens sæde m. m. skal bestemmelserne i §§ 6, 8, 9, 11, 12, 13, 14, stk. 1, 15 og 16, 1. punktum, i loven om den faste voldgiftsret være gældende med de lempelser, som domstolens formand måtte finde påkrævede.

§ 8. Efter at have hørt parterne og indhentet de yderligere oplysninger, som domstolen måtte skønne nødvendige, afsiger domstolen en kendelse vedrørende de indbragte uoverensstemmelser. Der gives parterne adgang til en teknisk gennemgang af kendelsen, inden denne endeligt afsiges.

Stk. 2. Ved kendelsen træffes afgørelse om tidspunktet for dens ikrafttræden; eventuelt kan der gives den tilbagevirkende kraft, således at de af kendelsen omfattede overenskomstområder ikke på grund af kendelsens tidspunkt stilles anderledes end tilsvarende frie områder.

§ 9. Ved de kendelser, voldgiftsdomstolen afsiger, skal det tilsigtes, at der under hensyntagen til de pågældende områders særlige forhold fastsættes arbejdsretlige bestemmelser samt løn- og arbejdsvilkår i overensstemmelse med den udvikling, der har fundet sted inden for de erhvervsområder, der ikke omfattes af denne lovs § 1.

For så vidt der ikke allerede mellem parterne er opnået enighed om varigheden af de løn- og arbejdsvilkår, der forelægges voldgiftsdomstolen til afgørelse, skal kendelsen indeholde afgørelse heraf.

§ 10. Voldgiftsdomstolens kendelse er endelig og har samme virkninger som en mellem parterne indgået overenskomst, således at eventuelle overtrædelser af kendelsens bestemmelser efter en af parternes begæring vil være at behandle som brud på overenskomstforhold og således vil kunne indankes for den faste voldgiftsret til påkendelse og eventuel ikendelse af bod.

§ 11. Udgifterne ved voldgiftsdomstolen bæres af staten. Statsministeren fastsætter de nærmere regler herom.

§ 12. Denne lov, der ikke gælder for Færøerne og Grønland, træder i kraft straks.

Bemærkninger til lovforslaget.

Forslagsstillerne finder det principielt rigtigt, at der hersker den størst mulige frihed for arbejdsmarkedets parter med hensyn til de former, hvorunder man når frem til enighed om arbejdsretlige normer, løn og arbejdsvilkår, men mener, der findes tilfælde, hvor dette principielle synspunkt må vige for samfundets interesser.

Der findes virksomheder og grupper af virksomheder, som ved den funktion, de udøver, indtager en sådan stilling, at en standsning af dem som middel i en interessekamp vil kunne få skæbnesvangre følger for borgere, der ikke er part i konflikten. I visse tilfælde vil en arbejdsstandsning

kunne medføre alvorlig risiko for andres liv og helbred.

Hvis adgangen til at føre en arbejdskamp står arbejdsgivere og arbejdere åben inden for disse områder, opnår de to parter en samfundsmæssig magtstilling, som ikke har nogen rimelig begrundelse.

Ud fra disse synspunkter foreslås det i lovforslaget, at arbejdsstandsninger forbydes som middel i arbejdskonflikter inden for sådanne områder, og at der åbnes adgang til voldgiftsretlig afgørelse i tilfælde, hvor parterne ikke selv kan nå til enighed.